

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
KIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
E. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ek
Egy szám — 1-50 ek

1924 március 18 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 64. szám

5684. Adár séné 12

Három kérdés

Az erdélyi és bánági kereskedelem vasárnap megtartott nagyváradi kongresszusán a kolozsvári kereskedők három kérdés reflektorával világítottak rá a legaktuálisabb törvénytervezetre: az új lakbérleti törvényre. Ez a három kérdés: a kereskedelem munkájának a tisztelése; legyen megbízható, jó igazságszolgáltatás és ne legyen senki kitéve a kiuzsorásznak. A kolozsvári előterjesztés e három szempontból szól hozzá a kereskedelem nagy problémájához. Ez a három kérdés azonban nemcsak a kereskedelemé, de az ország minden polgáré és gen helyesen tette Kolozsvár kereskedelmének képviselője, amikor a kereskedelem érdekeinek védelmében olyan nézőpontokra támaszkodott, amelyek nem egy osztály szempontjai, de az ország egész lakosságáé.

E három kérdés között talán a legszembe-
tűnőbb az utolsó. Ime, a kereskedők kongresszusa maga a kereskedelem veti fel azt a kérdést, melyet politikuskok, de maga a fogyasztóközönség is eddig többnyire a kereskedelem ellen irányított. Ime, a kereskedelem követeli, hogy ne legyen kitéve a kiuzsorásznak. Követeli pedig, — mert hiszen nem is követelhetni mással szemben, — a tisztességtelen kereskedelem elleni védekezésben, amely szinte egzisztenciájában támadja meg a becsületes kereskedőket. Ezzel az őszinte beállítással a becsületes kereskedelem olyan kulcsot adott a nagy gazdasági problémák megoldásához, amely egyformán nyitja az ocsóbb élet lehetőségének ajtaját a fogyasztó és a kereskedő előtt. A kiuzsorázott fogyasztók fogalma egybeesik a tisztességtelen kereskedelem fő almával és e kettő között a mi becsületes, régimúltú és komoly kereskedelmünk az, melynek egysége, elszánt összefo-
lása a harcot eldöntheti. A nagyközönség már rég túl van azon az általánosításon, amely az élet drágaságának vádját egyszerűen és általánosságban a kereskedelem ellen irányította. Ma már a fogyasztó nagyon jól tudja, hogy közösen szenved a becsületes kereskedővel a tisztességtelen kereskedelem minden nyomoruságos következményét. Abban a harcban azonban, melyet a tisztességtelen kereskedelem ellen folytatnak, a mi kereskedőinknek kell előljárni annak tudatában, hogy e harcban velük van a fogyasztók nagy táborának szimpátiája.

Ezt a harcot azonban csak úgy lehet megvívni, ha előbb élessé teszik a törvények ma még általánosító disztinkcióját. Addig, amíg a spekulációs törvény egykalap alá vonó paragrafusát a kereskedelmet bénítja meg anélkül, hogy ténylegesen a tisztességtelen kereskedelem gátját vetné, addig bizony nehéz helyzete van a becsületes kereskedőnek. Amíg az új lakbérleti törvény lehetővé teszi, hogy a vebakot játszó konjunktúra szerencselovag akkor stájerolja ki üzletéből, amikor neki betszk, addig a becsületes kereskedő helyét megálni nem tudja. Márpedig ha elbukik, akkor nemcsak a saját egzisztenciáját veszíti el, de egyben a fogyasztóközönség óriási táborát is kiszolgáltatja annak a spekulációs tábornak, amely minden krupulus nélkül a meggazdagodás eszközében nem válogatós, becsületes kereskedői tradíciókkal nem kötött vágyával mindent egy lapra tesz fel. Ha a becsületes kereskedelem helyét megállani nem tudja, akkor a fogyasztóközönség és a spekuláció közül kikapcsol, elvész az a réteg, amely önmaga védelmével, a tisztességes kereskedelem védelmével a fogyasztót is megvédte. Ezért talál az országban mindenütt és a fogyasztó közönség táborában egyaránt, talál visszhangra a kolozsvári kereskedők három kérdése. Ezért érzik az ország fogyasztóközönsége úgy, hogy mikor most a kereskedők kongresszusa harbaszáll a tisztességes kereskedelem megvédéséért, nem önmagáért és nemcsak önmagáért

indít harcot, hanem a fogyasztó özöniségéért is. Hogy azonban e harc sikeres legyen, a tisztességes kereskedelem kompakt egységére van szükség. Magának a kereskedelemnek feladata szigorúan kiválasztani a maga köréből azt a táborát, mely mögé szívesen vonult fel támogatónál a fogyasztók tömege. A becsületes kereskedelem egységére nemcsak a kereskedelemnek, de elsősorban talán a fogyasztóknak van szüksége. A nagyváradi kongresszus határozatai és különösen a kolozsvári előterjesztések szempontjai így találták meg az utat, amelyen ke-

reskedőinknek haladnia kell. A fogyasztók csak azt kívánhatják, és nekünk kötelességünk itt a fogyasztók érdekeit képviselni, hogy az a három szempont, mely köré a nagyváradi kongresszus munkáját csoportosította, a közélet minden vonatkozásában megnyilatkozzék: becsüljék meg mindenütt és teljes egészében a becsületes munkát, legyen jó igazságszolgáltatás és szűnjön meg minden kiuzsorázás anyagiakban és lelkiekben, kereskedő és kereskedő, kereskedő és fogyasztó, hatalmonlévők és a többiek tábora között egyaránt.

Kedden veszi kezdetét a lakbérleti törvényjavaslat részletes vitája

A kamara szekciól lényegtelen változtatásokat eszközöltek a javaslaton

(Bucuresti Bukarest, márc. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton a kamara szekciói Marzescu igazságügyminiszter elnökletével megkezdtek az lakbérleti törvényjavaslat tárgyalását. A szekciói tagjai pontról pontra tárgyalták le a törvényjavaslat mind-n egy rendelkezését és ennek eredményeképpen némi módosításokat eszközöltek a javaslat szövegén anélkül, hogy annak alapelveit megváltoztatták volna.

Az első módosítást a javaslat negyedik paragrafusaiban eszközölték. A módosítás szerint a külföldi honosokat a reciprocitás elvén részesítik védelemben. A reciprocitást az igaz-

ságügyi hatóságok előtt a külügyminisztérium által kiállított okmánnyal kell igazolni.

A törvényjavaslat hatodik pontja kimondotta, hogy az áthelyezett tisztviselők nem tarthatnak igényt lakbérleti szerződésük meghosszabbítására. A kamara szekciói ezt az intézkedést oda módosították, hogy az áthelyezett tisztviselők áthelyezési időpontjától számítva még egy évig hosszabbíthatják meg szerződésüket.

Mint hogy a szekciók még nem készültek el teljesen munkájukkal, a törvényjavaslat részletes tárgyalására csak a kamara keddi ülésén kerülhet sor.

Bethlen leszerepli az ellenzéket

Meghívatta a népszövetségi delegációval a pártvezéreket. A fajvédők nem jelennek meg a tanácskozásokon. Jövő héten befejeződnek a kölcsöntárgyalások

(Budapest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a népszövetségi delegáció fogadta a magyar parlamenti pártok vezetőférfiit, hogy megismerje felfogásukat a külföldi kölcsönről és felvilágosításokat adjon nekik. A meghívás több csoportban történt. Szilágyi Lajos és Friedrich István nem tettek eleget a népszövetségi delegáció meghívásának. A meghívottak első turnusában Peidl Gyula, Horváth Zoltán és Ruppert Rózsa vettek részt, akiknek a bizottság azt az óhaját fejezte ki, hogy ne akadályozzák meg a kölcsön ratifikálásának sima és gyors megtörténését.

A következő turnus: ak, amelyben gróf Apponyi Albert, Ugron Gábor és Rassy Károly jelentek meg, a bizottság ugyanezt hang szülözte és kiemelte, hogy a parlamenti viták esetleges elhúzódása improduktív módon eltöltött időt és

a kölcsön folyósításának elhalasztását jelentené.

Ezután a bizottság Meskó Zoltánt és Eckhard Tibort fogadta, aki azt a kétséget fejezte ki, vajjon elhelyezhető lenne-e a kölcsön külföldön. A bizottság erre azt felelte, hogy legalább három pénzpiac van, ahol Magyarország a kölcsönt megkaphatja. Arra a kérdésre, hogy miképpen fog történni az állami üzemek, főleg a vasut helyreállítása, a bizottság kijelentette, az a terv, hogy

a MÁV önálló kölcsönt vegyen fel

a luxusárak behozatali vámjára, amelyben Magyarországnak szabadkeze lesz. A következő csoport az egységspártiaké volt, akiknek nevében gróf Hoyos Miksa kijelentette, hogy külön mondanivalójuk nincs, hiszen Bethlen, akit teljes mértékben támogatnak, a pártvezérük és ő vezette a kölcsöntárgyalásokat. De kifejezésre juttatták a bizottság előtt azt a kívánságukat, hogy az új jegybank felállításánál hosszabb lejáratú váltóhitelekkel

vegyék figyelembe a mezőgazdaság érdekeit.

A bizottság megnyugtató választ adott a nagybirtokosoknak, hogy kívánságuk teljesítésének semminemű akadályja nincs.

Szilágyi és Friedrichen kívül nem jelen-
tek meg a meghívottak közül Peyer Károly,
Gömbös Gyula, gróf Zichy János, Wolff Károly és gróf Andrássy Gyula. Andrássy távollmaradásának okáról kijelentette a „Reggel“-nek, hogy nem akar beavatkozni és

semmiféle felelősséget sem vállal a kölcsönügyben

és ezt az álláspontját a Házban is ki fogja fejteni.

A népszövetségi bizottság tárgyalásai az egész szanálási programot felölelték. Bethlen szerint a tárgyalások a jövő hét derekán befejeződnek. A bizottság tagjai egyébként tegnap este Bethlennél szőáréztak. Az estélyen megjelent St. Appani, a népszövetség gazdasági osztályának újabb megérkezett olasz tagja is.

(Budapest, márc. 17. A politikai pártok vezéreinek a népszövetségi delegációval folytatott tárgyalásai során Apponyi kifejtette a szanálási tervvel kapcsolatos aggodalmait. Többek között azt kérdezte, vajjon elképzelhető-e, hogy öt fél éves szanálási időszak alatt rendbe jön az államháztartás és az ország gazdasági konszolidációjához

elégés-e kétszázötvenmillió aranykorona?

A népszövetségi delegátusok a legnagyobb figyelemmel fogadták Apponyi fejtegetéseit, akiknek aggodalmait a következőkkel igyekeztek eloszlatni:

— A szóbanforgó kétszázötvenmillió csak formális összeg, amely azonban szilárd pontot jelent Magyarország mai kuszált gazdaságában. A kölcsön nyújtásával stabil támaszpontot nyer a magyar gazdasági élet és államháztartás, másfelől pedig a népszövetség Magyarországgal karöltve olyan atmoszférát terem, amely vonzani fogja a külföldi tőkét és

megnöveli az ország iránti bizalmat.

Apponyi és társai határozott megnyugvással vették tudomásul az információkat. Eckhard Tibornak az állami üzemek helyreállítása tárgyában tett megjegyzéseire Strakosch, a delegátusok vezetője kijelentette, hogy a kétszázötvenmillió feletl az állami üzemek talpraállítását célzó specifikus investációs külön kölcsön nyújtását veték tervbe.

Beethmann-Holweg volt kancellár unokahuga eltűnt Budapesten

Tajber Tibor gyárigazgató vendége volt és ismeretlen helyre távozott. Telefonbeszélgetés Skoda báróval. Állítólag Bécs környékén tartózkodik

(Budapest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti rendőrség a mai napon ismét egy igen érdekes eltűnés ügyében kezdte meg a nyomozást. Ezuttal előkelő történelmi családból származó fiatal német hölgy tűnt el Budapestről és eddig még semmi nyom sem áll a rendőrség rendelkezésére. Beethmann-Holweg volt német birodalmi kancellár 25 éves unokahuga, Beethmann Hildegard, aki egy barátnője látogatására érkezett Budapestre, hétfőn délelőtt eltávozott lakásáról és azóta nyoma vesztett.

Beethmann Hildegard Tajber Tibor gyárigazgató felesége látogatására jött Budapestre, aki régi barátnője. Együtt nevelkedtek ugyanis egy müncheni leánynevelő-intézetben. Január 10-én érkezett Budapestre, néhány napig a Britannia-szállóban lakott, majd átköltözött Tajberék Mecset-utca 14. szám alatti villájába. Március 10-ig volt a villa lakója. Ezen a napon eltávozott onnan és azóta nem jelentkezett.

Március 10-én, hétfőn reggel Tajberné kis fiát kísérte az iskolába. Barátnője, Beethmann Hildegard akkor még az ágyban feküdt. Megbeszéltek, hogy délfelé egy Koronaherceg-utcai divatszalonban találkoznak, ahol mindketten ruhát rendelnek. A lány megkérte barátnőjét, hogy hívjon fel telefonon egy bécsi számot és Tajberné ezt a kérését teljesítette is. Tajber Tiborné sokáig várt barátnőjére a divatszalonban, de hiába. Végre is hazament s ott megdöbbenéssel látta, hogy Beethmann Hildegard nincs otthon. A személyzet elmondotta, hogy Beethmann Hildegard kevéssel azután, hogy barátnője eltávozott hazulról, felöltözött. Közben jelentkezett a bécsi telefon és egész rövid beszélgetést folytatott Beethmann Hildegard. Majd a szakácsnőt kérte, hogy gyorsan kefélje le, mert siet és a svájci konzulátushoz is el kell még mennie láttamoztatni az utlevélét, azután a divatszalonba is fel kell szaladnia. A cselédség még látta magas alakját, amint a Gül Baba sírjához vezető lépcsőn lefelé tart a város felé. Azóta Beethmann Hildegardot sehol sem látták Budapesten.

Tajber Tibor igazgató ma este megjelent a főkapitányság központi ügyeletén, ahol megtette a jelentést arról, hogy felesége barátnője a lakásukról hétfőn délelőtt eltávozott s azóta nyomavesztett.

Beethmann Hildegard állandóan utazgatott: barátnőit kereste fel, rokonainál járt és összes ismerőseit meglátogatta. Édesanyjától, aki Zürichben élt, havonta 300—400 svájci frankot kapott, ez azonban kevés volt. Gyakran táviratozott haza újabb pénzért és ilyenkor kapott mindig hónap közben is 100—150 frankot. A fiatal német hölgy nem nagyon takarékoskodott, így gyakran kifogyott a pénzből. Ilyenkor vagy táviratozott Zürichbe édesanyjának, vagy hogy gyorsabban jusson pénzhez, egy igen jó családi ismerősüknek, Skoda Károly bárónak, a Skoda-művek egyik tulajdonosának telefonált Bécsbe. Hétfőn délelőtt, közvetlenül eltűnése előtt szintén Skoda Károly báróval beszélt telefonon. Hogy a telefonbeszélgetés mi körül folyt le, nem tudja senki, mert akkor senki sem tartózkodott a szobában.

A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a hölgy Bécsbe utazott. Ezért érdeklődött a bécsi rendőrségnél, ahol közölték, hogy március 11-én és 12-én egy Beethmann Hildegard nevű hölgy Bécsben tartózkodott, onnan azonban ismeretlen helyre távozott. A bécsi rendőrséget egyébként tegnap este telefonon egy hölgy hívta fel és közölte, hogy ő Beethmann Hildegard, a volt kancellárnak azonban nem rokona, Bécs környékén tartózkodik és jól érzi magát.

Telefon-
sz. 81.

LÁDAGYÁR

Fióküzlet
Egerez

Mindenféle ládákat és fűdobozokat összeszerelnek és az
szedett részeken megrendelésre azonnal készit és
szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Csaj, Strada Cernaia (volt Kajántól-nál) 1. szám

Victor Emánuel olasz király ünnepélyesen bevonult Fluméba

Egyelőre omlott a szerb-bolgár háborús veszély. Konzolidációt hirdett az új görög kormány. Franciaország végleg elismerte Románia jogát Beszarábiára

(Fiume, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt Victor Emánuel olasz király ideérkezett. A város lelkesen ünnepelte az olasz királyt, aki Mussolinivel együtt a több hajó által kísért Brindisi cirkálón futott be a kikötőbe. A kikötőben óriási tömeg várta a királyt, fakit a katonai és polgári kormányzók üdvözöltek. Victor Emánuel válaszában hangsúlyozta, hogy Fiumét többé Olaszországtól elválasztani nem lehet.

A bolgár-szerb helyzet

Belgrad, március 17. Rakics szófiai jugoszláv követ új utasításokkal visszautazott Bulgáriába. A jugoszláv sajtó hangoztatja, hogy a بلغراد kormány nem szakít ugyan a békés politikával, mindamellett el van tökéltve, hogy nem tűri tovább a komitácisk garázdálkodásait, amelyekért a bolgár kormányt fogja felelőssé tenni.

Athén, márc. 17. Lapjelentések szerint a ro-

jalista párt vezetői rá akarták bírni György királyt, hogy a belső béke érdekében önként mondjon le a trónról. Rhallisz, Tsoukalasz és Rufosz delgátusok ezért Bukarestbe fognak utazni.

Papanasztaziosz miniszterelnök megcáfolta azt a hírt, hogy a királypártiakkal tárgyalásokat kezdett. A kormány szilárdan megmarad köztársasági politikájára és a konzolidáció munkáját tartja legfontosabb teendőjének.

Román-görög szerződés

Athén, március 17. A minisztertanács elhatározta a görög-román kereskedelmi szerződésnek három hónappal való meghosszabbítását.

Páris, március 17. A francia szenátus is megszavazta a Beszarábia egyesítésére vonatkozó 1920. évi egyezményt. Franciaország ezzel véglegesen elismerte Beszarábia csatlakozását Romániához.

Az aranyborju székházában

Riport a pesti tőzsdéről. Samu bácsi a 86-os számú hordár. Hogyan indul a hossz. Irók, magánosok, katonatisztek, újságírók a tőzsdén. Szerelem és kasszanap

(Budapest, márc. 17. Az Uj Kelet munkatársától.) Békében is irányította az ország gazdasági életét, most azonban főütőerévé vált az egész ország, de különösen a főváros vérkeringésének. Mindent irányít, minden rajta keresztül történik. Míg azelőtt a munka adta meg a megélhetés jó vagy rossz lehetőségeit, addig ma a munka helyett a közgazdaság legelsőrangú tényezője lett. Boszorkányos palota, hatalmas sárka oszlopcsarnoka a Szabadság-térre néz, farkasszemet bálul a mult egy kísértetével, az Osztrák Magyar Bank épületével. Súlyának, erejének nagyságával ráfekszik egy gazdasági bajokkal küzdő ország megélhetésére, kulturájára, örömeire, szomorúságaira, szórakozására. Nines olyan népszerű szó, amelyet annyiszor lehetne hallani, mint ezt a szót, hogy: tőzsde. Nincs primadonna, akinek a nevét többször említenék, mint a tőzsde matadorjainak, bankigazgatóknak, diszponenseknek a nevét.

(A Szabadság-tér drukkoltói)

Háromszor egy héten, hétfőn, szerdán és pénteken van tőzsdénap. Ilyenkor már tíz óra előtt élénk lesz a Szabadság tér környéke, amatőr-tőzsdéjatekosok, akik nem juthatnak be a pénz exkluzív templomba, itt gyülekeznek, itt cserélik ki tippjeiket, itt kérnek tanácsokat a befentesektől és drukkoltják végig az egész tőzsdéidőt. Az irigyeltek, a tőzsdetagok tizenegy órakor kezdenek érkezni, legtöbbször autón, vagy kocsin, negyedtizenkettőkor a Szabadság-téren már olyan autópark áll, amely azelőtt csak a nagyon jól felszerelt hadtesteknek volt. A kapuban álló portás vizslaszemmel figyeli az egyre tömegesebben érkezőket, minden tőzsdetagot ismer, aki illetéktelenül igyekszik az előcsarnokba bejutni, azt udvariasan feltartóztatja.

— Szabad uram a tagsági jegyét.

Akitől a tőzsde portása ezt kérdezi, arról nagyon jól tudja, hogy nincs tagsági jegye.

(86-os számú hordár)

Érdekes alakja a Szabadság-tér élénken lüktető életének a 86-os számú hordár. Öreg bácsi, napsütéses meleg időben is esernyő van a karjára akasztva, ő az egyetlen ember, aki anélkül, hogy tagja lenne a tőzsdének, tetszése szerint szabadon járhat és kelhet az épületben. A 86-os hordár bizalmasa, titkára, szolgálja valamennyi tőzsdetagnak, üzleti ügyekben éppen olyan jártas és lelkiismeretes, mint amilyen diszkrétan közvetíti a fiatalabb tőzsdemágusok szerelmes levelezését színivendékekhez, vagy egyéb hölgyekhez, akik a hossz idejű szerzett pénzeket segítenek elkölteni. Mindenki Samu bácsinak hívja, gyakran látja ezt a toprongyos öreg embert, amikor valamelyik nagytekintélyű és a legkifogástalanabb eleganciával öltözött tőzsdetanácsossal suttog. Mindenkihez kedves, mindenkinek szívesen áll rendelkezésére, a kezdő

tőzsdéhivatalnokoktól, akik még nem kereshettek milliókat a kontreménen, nem is fogad el pénzt szolgálataiért. Ha valamelyik ilyen tapasztalatlan fiatalember erőszakoskodik, haragosan mondja Samu bácsi:

— Maga akar nekem pénzt adni? Hiszen ha nekem volna, én adhatnék most magának milliókat! Tudja, hogy a Krausz Simi milyen jó barátom és hogy Éber Antal csak Samu bácsinak szólít? Még sincs pénzem, minek nekem, öreg ember vagyok, nem akarok én pénzeszsákokat vinni a sirba.

Pontban tizenegy órakor megszólalnak a csengők, megkezdődik az üzlet. Hatalmas zivajjal, óriási lármával indul és az első perben már tisztában van a gyakorolt börziánér, emelkednek-e az árfolyamok, vagy bész dermeszti-e meg az egész tőzsdét. Vannak favoritpapirok, amelyeknek piaca körül szinte életveszélyes a tolongás. Az emberek kiuzadnak, letapossák egymás lábát és az árfolyamok pillanatok alatt a magasba röpködnek.

— Veszek hat és félért Hazai Takarékot.

— Nyolc és félért adok.

— Hétért veszek.

— Nyolc és félért adok.

— Hét és félért veszek.

— Nyolcért adok.

Az eladó és a vevő kimelegedve, óriási embersoport középen, izgatottan hadonászik kis kötjegy-könyvével. Amikor a vevő nyolcért kínálja a Pesti Hazai Takarékpénztár részvényeit, a tömegből valaki közbekiabál:

— Nyolccal megtartom.

Ez a közbeszólás eldönti a papír értékének sorsát, megindul felfelé a licitáció.

(Hossz és a büffe)

A hossz fordított arányban van a büffe élénkségével, ha az árfolyamok esnek, ha a vételkedv gyenge, a tőzsde korifeusai a büffében beszélgetnek — a legújabb művészeti eseményekről. Ilyenkor alig lézeng néhány ember a nagyteremben, ezt a szót, hogy „veszek” nagyon ritkán hallani, a kevés üzletkötés is az „adok” jegyében folyik le.

A főkapu előtt várakozó emberek átlag ötpercenként értesülnek az eseményekről. Egy-két bizományos állandóan értesíti a Szabadság-téren türelmetlenkedő komitenseit az üzletmenetről, ha gyenge a tőzsde, már félegy felé hazamennek a reményeikben csalódottak.

Ha valaki statisztikát akarna csinálni arról, hogy kikből rekrutálódnak ma a tőzsde tagjai, megállapíthatják, hogy a valódi és igazi tőzsdések alig ötven százalékát képezik a nagyteremben tologató, alkudozó, üvöltöző tömegnek. Irók, mint például Szomaházy István, mágusok, mint például gróf Teleky György, katonatisztek, mint például Hajdu István ezredes, újságírók, mint például a monoklis Öt-

vös Leó, le
mint a hiva
embereknél
közébe lesz
ember, akin
is, a főfogl
lemmal vár
téseit, a ké
házban, zs
Holda

Az egyik p
ölelve tartj
ágai vonnal
lehetnek a
amint a fiu

napot, vesz
időben les
realizálni.

.....

Az
együtt járt
éltel tettek

— méltatla
— H
okoskodik a
te nem át
ettem több
neked a po

Amik
A szomszéd
kott látogat
községünk
tel ezelőtt
Wersch épp
meg. Néhá
érkezett és
a rabbihoz
— I
változtatott
ezentel ne

Az ó
min a szám
óra azonban
latot — m
visszavitte
adja vissza
— J
ha megáll,
— M
bondulva?
vettem én

Igaz
a rabbihoz
válni töle.

— M
akar elválni
— A
kög az asz
Az ő
kózik, azu

— A
A b
elkomolyod
az asszony
— I
szent köny
Végt
keresett —
az asszony

— N

Szó
ra

Az „Astra” szerszámgépek külföldi gyártmányokkal felveszik a versenyt

Ály néba

lót hirdett
ánla jogát

ri Győrey királyt,
ként mondjon le a
Rufosz delgátusok

ők megcáfolta azt
tárgyalásokat kez-
marad köztársasági
lidáció munkáját

görög szerződés
nizsztartanés el-
lemi szerződésnek
bitását.

ancia szenátus is
ítésre vonatkozó
rszág ezzel vég-
tlakozását Romá-

indul a hossz.
kasszanap

g nem kereshet-
nem is fogad el
ik ilyen tapaszt-
odik, haragosan

zt adni? Hiszen
most magának
sz Simi milyen
sak Simu bácsi-
minek nekem,
arok én pénzes-

megszólalnak a
Hatalmas zsi-
és az első pere-
korolt bírziáner,
ragy bessz der-
Vannak favorit-
rül szinte élet-
erek kiizadnak,
árfolyamok pil-
ek.

azai Takarékot.

legedve, óriási
tan hadonászik
a vevő nyolcért
pénztár részvé-
kiabál:

papír értékének
ió.

ssz és a büffe)

van a büffe
nek, ha a vétel-
sai a büffében
zeti események-
y ember a nagy-
eszék" nagyon
és is az „adok“

emberek átlag
ényekről. Egy-
ti a Szabadság-
seit az üzlet-
már félely felé
alódottak.

na csinálni ar-
ma a tőzsde
valódi és igazi
képezik a nagy-
völtöző tömeg-
naházy Istváa,
Teleky György,
ajdn István ez-
monoklis Öt-

vös Leó, legalább még egyszer annyian vannak,
mint a hivatásos tőzsdeügynökök. Ezeknél az
embereknél azután a tőzsde lassanként főfoglal-
kozása lesz, hiszen ma Budapestön alig van
ember, akinek ne a tőzsde volna, ha közvetve
is, a főfoglalkozása. Az egész város lázas izga-
lemmal várja a tőzsdenapokon a lapok jelen-
téseit, a kávéházakban, a villamoson, a szin-
házban, zsurokon csak erről folyik a beszéd.

Holdas este siettem át az Erzsébet-téren.
Az egyik padon fiatal fiú ült egy leánnyal, át-
ölelve tartják egymást, fejük fölül a fák kopár
ágai vannak sátrak. Fiatalok és kedvesek, tele
lehetnek a szerelem idealizmusával és hallom,
amint a fiú szerelmesen sugja a lány fülébe:
— Ha kitolják a jövő héten a kassza-
napot, veszek ötven Lichtiget. De ha rendes
időben lesz a kasszanap, kénytelen leszek
reszizálni... (t. i.)

Ez történt...

Az igazság. Egy sánta és egy vak koldus
együtt jártak kéregetni. Egyik házban egy tál
ételt tettek eléjük. A két koldus összemarakodott
az ételen, majd abban álla-
podtak meg, ha az egyik töb-
bet eszik a közös ételből, mint
másik, úgy köteles eltérni egy
pofont.

A megállapodás után le-
ültek falatozni. Néhány perc
mulva a vak koldus pofon-
vágja a sántát.

— Mi az, megalondultál?

— méltatlankodik a sánta.

— Hogy én nem ettem többet, mint te, —
okoskodik a vak — már abból is kiténik, hogy
te nem ütöttél engem pofon. Ha pedig én nem
ettem többet, akkor te ettél többet és így jár
neked a pofon. W. S. B.-M.

Amikor a rabbi szállását megváltoztatja.
A szomszéd falubeli rabbi egyszer évente el szo-
kott látogatni hozzánk s évek óta reb Herschnél,
községünk egyik oserjénél száll meg. Néhány hét-
tel ezelőtt megint eljött a rabbi, de mert reb
Hersch éppen nem volt otthon, reb Smielnél szállt
meg. Néhány óra mulva amikor reb Hersch haza-
érkezett és a szállásváltoztatásról értesült, elment
a rabbihoz s ezt mondta:

— Igazán kellemetlen, hogy a rabbi szállást
változtatott. De ha már megtette, arra kérem,
ezentúl ne változtassa meg szállását.

Katz Bencyon, Ruskova

Az óra és a lülef. Csongrádon reb Benjá-
min a sámesz egyszer egy nikkélórát vásárolt. Az
óra azonban mindjárt másnap felmondta a szolgál-
latot — megállt. Reb Benjámint haragra lobbant,
visszavitte az órát az óráshoz és követelte, hogy
adja vissza a pénzt.

— Jó ez az óra, — bizonykodik az óráshoz —
ha megáll, meg kell egy kicsit rázni.

— Mit gondol maga, meg vagyok én bo-
londulva? — ripsztozik a sámesz. — Hát órát
vettem én magától, vagy lületet?

Jankev, Pécska

Igaza volt. M. Izsák felesége sirva állit be
a rabbihoz és elpanaszolja, hogy a férje el akar
válni tőle.

— Mit mondott, — kéri a rabbi — miért
akar elválni?

— Azt mondta, hogy csunya vagyok — zo-
kog az asszony.

Az ósz rabbi megcsóválja a fejét, elgondol-
kodik, azután odaszól a talmud-bóchernek:

— Add ide a „Mogen Avraham“-ot.

A bócher átnyújtja a vastag fóliánst, a rabbi
elkemolyodva lapozza végig az elsárgult lapokat,
az asszony reménykedve szírog a sarokban.

— Lám, — gondolja magában — a rabbi a
szent könyvekben keres orvoslást a bajomra.

Végre két lap között megtalálja a rabbi, amit
keresett — az okuláréját. Felteszi az orrára, ránéz
az asszonyra, azután megszólal:

— Na, mit akarsz, hiszen a férjednek igaza van.

F. Zs.-né, Turda

Amerika talpraállítja a francia frankot

Milliók veszteségek a newyorki tőzsdén a frank javulása miatt. Coolidge elnök helyesli Morganék kölcsönajánlatát. Poincaré összes javaslatait megszavazták. Németország megszállott területei is résztvesznek a választásokon

(London, márc. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Washingtonból jelenti a Reuter-ügynökség: Az amerikai bankárok a Franciaországnak nyújtandó kölcsönökhöz Coolidge elnök engedélyét is megkapták. Coolidge ugyanis azt a nézetet vallja, hogy Európa ujjaépítését támogatni kell világerdekből is, de legfőképpen azért, mert sokmillió dollárral tartozik Amerikának. Arra, hogy fizetni tudjon,

ujjára kell építeni Európa gazdasági életét.

Az amerikai kölcsönnek máris mutatkoznak a hatásai. A frank még zuhanásával is nagyobb mértékben javulásnak indult. A newyorki tőzsdén a Morgan-féle hitelajánlat híre husz ponttal emelkedett a frank, aminek következtében a besszre spekulálók milliókat vesztek. A további meglepetések elkerülésére óriási fedezés-akció indult meg, amivel továbbjavították a frank kurzusát. Az amerikai bankok az egész kontinensről táviratilag bejelentették, hogy résztvesznek a Banque de France-nak nyújtandó kölcsönjegyzésében. A

Az erdélyi és bánági kereskedők nagygyűlése

Támadják a lakbérleti törvényjavaslatot. A cluji Sfatul javaslata

(Oradeamare-Nagyvárad, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt tizenegy órakor nyitották meg a Kereskedelmi Csarnok helyiségében a Temesvári és Bánági Kereskedők Szövetségének kezdeményezésére egybegyűlt nagygyűlést, amelyen részt vettek Erdély és Bánát kereskedelmi egyesületének képviselői, a Sfatulok csoportjai és külön-böző gazdasági közület vezetői.

A gyűlést Popper Ákos, a Kereskedelmi Csarnok elnöke nyitotta meg és üdvözölte a vendégeket. Előadta a gyűlés célját és rámutatott azokra a kereskedelmet bénító következményekre, amelyek létrejöhetnek abban az esetben, ha a lakbérjavaslat a mai formájában törvényre emelkednék.

Fried János dr. román, német és magyar nyelven üdvözölte a Sfatulokat, a szász grémiumokat és a kereskedelmi egyesületeket.

A kereskedők és fogyasztók érdeke

Romanovici, a cluji Sfatul vezértitkára szólt fel ezután és alapos előterjesztésében kifejtette a mai rendszer fogyatékosait. A kereskedelem érdekét összhangba kell hozni a fogyasztók érdekével, de ezt a mai rezsim és a készülő lakbértörvény nem garantálják.

Baumgarten a targu-muresi adókievitések és egyéb, az ottani kereskedelmet érintő bajokat panaszkolta fel. Kéri egy erős akció megindítását.

A szász grémiumok sérelmeinek meghallgatása után, amit dr. Fretsch Herman adott elő, Kun Richárd kifejti, hogy a kereskedelemnek távol kell tartania magát mindenféle pártpolitikától és szervezkedésének alapelvei mindenkor csakis közgazdasági természetűek lehetnek. A lakbértörvényt akként kellene módosítani, hogy az a kereskedelem szabadsága mellett biztosítsa a régóta ittélő kereskedők szerződéseit és azt, hogy ne legyenek kénytelenek vagy magas béreket fizetni, vagy áruikkal az utcára kijutni.

Somogyi Miksa, a cluji Sfatul főtitkára élesen kikel a kereskedők indolenciája ellen és követeli, hogy a Kun Richárd által beterjesztett határozati javaslatához kiegészítésként csatolják a cluji határozati javaslat néhány pontját is.

Három kérdés

A javaslat ugyanis kifejti, hogy az új lakbérleti törvény a nagy szociális probléma megoldására egyáltalán nem alkalmas. Ez csakis az építkezés útján lehetséges. A kereskedővilágot három kérdés érdekli: a munka tisztellete, az üzlethelyiségek fölött való jogának biztonsága és törvényes védelem a kiuzsorázás ellen. A tárgyalás alatt lévő törvény azonban ezeket a biztosítékokat nem nyújtja. Ami a bért illeti, ezt a törvényjavaslat szabad egyezkedés tárgyává teszi és ezzel a kereskedelem

kölcsön perfektuálására Morgan a mai napon Párisba utazott.

De a francia kormány más eszközökkel is igyekszik a frank helyzetét megszilárdítani. A kamara megszavazta a spekulációs törvényt. Poincaré a szavazás előtt tartott beszédében hangsúlyozta, hogy szigoruan kell eljárni az árdragító kereskedők ellen. Ugyanekkor a szenátus 163 szavazattal 119 ellen megszavazta a gyufamonopólium felfüggesztését. Poincaré összes pénzügyi javaslatait megszavazták ezzel.

Berlin, március 17. A birodalmi kormány megtette a szükséges diplomáciai lépéseket, hogy a képviselőválasztások szabad lefolytatását a megszállott területeken is biztosítsák. A kormánynak az a felfogása, hogy az egyes pártok képviselői és jelöltjei akadálytalanul beutazhassanak a megszállott területekre és

védve legyenek az esetleges erőszakosságok ellen.

Az erre vonatkozó lépéseket a szövetségi Rájna-bizottságnál tette meg a német kormány.

parazitái, akik számítás nélkül kerestek és akiknek semmiféle erkölcsi skrupulusaik nincsenek, könnyen át fogják venni a tisztességes és tanult kereskedelem helyét. Ennek pedig elkerülhetetlen következménye csak az élet drágulása lehet. A tisztességes kereskedő haszna nincs arányban a befektetett tőkével és munkával mindaddig, míg a kincstár nem veszi figyelembe a kereskedő által felmutatott könyveket, amelyek a törvény értelmében az igazságszolgáltatásban bizonyító erővel bírnak. A megadóztatás nem lehet igazságos, amikor az adókirovások nem a meglévő adatok alapján történnek. Követeli, hogy törvényhozási uton szabják meg a bankok kamatlábát.

A Sfatul a törvényjavaslat hiányai eltüntetésére a következő módosításokat és kiegészítéseket kéri:

Módosítások

1. A törvény 26. cikkelye, amely a 8000 lejig terjedő bérleteket egyetlen bírói ítéletére bizza felebbezési és felfolyamodási jog nélkül, módosíttassék úgy, hogy minden 15.000 lejig terjedő ügy a járásbíró, mint elsőfoku bíróság hatáskörébe tartozzék, azonban felebbezési és felfolyamodási joggal.

2. Hagyassék meg érintetlenül a tanukkal való bizonyítás joga egy a bíróságoknál, mint comisia arbitraranal.

3. A comisia arbitrara, amely a lakbérletek állapítja meg, egészítessék ki szakértő könyvelőkkel és kereskedőkkel, úgy amint az 1921-ben az ékíráltságban működött választott bizottságoknál volt.

4. A felebbezésre való tekintet nélkül ideiglenes végrehajtás tiltassék meg.

5. Adassék egy tíznapos határidő, amint azt a kormányzótanács 1919. évre vonatkozó rendelete előírja.

6. Ötmillió lejnél nagyobb alaptőkéjű vállalatok köteleztessenek arra, hogy legkésőbb 1926-ig saját épületeket építsenek, amint az egyébként a speciális törvényben már ki is mondatott.

A határozati javaslatot a közgyűlés egyhangulag pótlásképen bevette az első határozati javaslatához. Ezután még öt felszólaló következett.

A gyűlés elhatározta, hogy bizottságot küld ki, amely esütörtökig memorandumot dolgoz ki és ezt haladéktalanul a miniszter és a törvényhozás két házának elnöke elé terjesztik.

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugyint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, számkököhézés és tuberkulozis ellen. Mindenki kerje háziorsvát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sáesec

**Szőrmefestés és
papjufestés**

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT

„KRISTÁLY“ GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Telefon 500

**Gyapju és gyapju-
fonalfestés**

senyt

Grozavescunál Bécsben

Karl Marilaun, a kitűnő bécsi újságíró, a napokban felkereste Grozavescu Trajant gumpendorfer-strassei lakásán és a látogatást a következőképpen írja le:

Nagyon tisztességes, fesztelen bohéméletet él Grozavescu. Körülött fiatal román művészek kolóniája és az egyetlen ember, aki itt nem énekel és nem muzikál, nagyon csinos és érdekesarcú felesége, aki bécsi benszülött és Grozavescu ennél fogva jobban beszél a Mariahilf dialektusát, mint az egyéb német nyelvet. Ezt ugyan nem lehet pontosan megállapítani, mert a fiatal énekes egész nap gyakorol és ha valaki azt kívánná tőle, hogy mondjon el önmagáról valamit, akkor az ember felkelt benne egy készséget. Azt, hogy az imént elénekelt Puccinét megtoldja gyorsan három-négy nápolyi népdallal. Ragyogó, magas hangjával kissé könnyelműen bánik és majdnem kizárólag zongorakísérettel diskurál. Bemutatja néhány barátját, akik szintén énekelni tudnak és énekelnek.

Olykor azonban mond is valamit.

— Egész fiatal koromban kezdtem meg az éneklést, egy ideig Budapesten tanultam énekelni. De ez nem vezetett semmi jóra, mert a budapesti konzervatóriumon sok volt a szép leány.

Pillanatilag megáll, búban néz feleségére, aztán őszintén és fájdalmasan mondja:

— Igen. Kissé laza élet áll mögöttem, de ez most megváltozott. Ma jóval polgár vagyok és semmi más kívánságom nincs, mint az, ha otthon vagyok, senki ne emlékeztesse a színházra.

Azután bölcsen hozzáteszi:

— A zseniális lumpolásnak semmi értelme nincs.

Ez azonban nem zavarja őt abban, hogy közbe és gyorsan egy olasz utcai dalt ki ne vágjon briliáns koloratúrájával a reszkető falak felé. Aztán a zongora mellett ül kísérőjével, Friedmann Andorral cseréli ki emlékeit. Vele indult első koncertutjára. Kolozsváron működtek és a szép erdélyi városokban.

— Kimentünk — mondja — a falvakba is és ahol nem volt zongora, ott a késő éjszakába egyedül beleénekeltem. Igazi muzikus élet volt és nagyon jó, hogy vége már. A jövőre most már komolyan kell gondolni.

A félkaru kapitány emléke

Ádár 11-én immár negyedik éve mult annak, hogy Josef Trumpeldor, a legendás palesztinai hős, arabok ortvadásának áldozatául esett.

Ki volt Trumpeldor és mit cselekedett, hogy legendás alakjáról dalok zengenek az új héber nép ajkán? A palesztinai ifju generáció előtt ma már mint a zsidó férfi eszményi ideálja áll ez a félkaru hős, aki otthagya nyugodt otthonát, fényes jövőjét, elindult, hogy virágot fakasszon a homokpusztából.

Trumpeldor nem érdemtelenül lett követendő mintaképe az új zsidó generációnak. Tettekben élő, bátor és szabadságszerető ember volt. Gyűlölte a frázisokat. Talán ez a néhány rövid szóval megrajzolt jelleme volt az, amely arra készítette, hogy ithagyja a galut hazugságait és oda-kiváncsozzék, ahol a zsidó nép számára egy igazabb, emberibb élet lehetősége nyílik.

Regénybeillő élet Trumpeldor kapitányé. A Kaukázus vidékéről származott, mint jómódu szülők gyermeke. Kaukázusban a zsidóságnak könnyebb és emberibb sorsa volt, mint a cári Oroszország nyugati részein, ahol nagy tömegekben éltek a zsidók. Ez a nagyobb szabadság adja magyarázatát annak, hogy az ifju Trumpeldor lángolóan szerette hazáját, Oroszországot és mikor az orosz-japán háború kitört, önként lépett be az orosz hadseregbe. Végig küzdötte a csúfos emlékü hadjáratot. Résztvett Port-Arthur védelmében, ahol egy japán gránát tövestől leszakította bal karját. Az ifju zsidó katona hősiessége nem kerülhetett el a legmagasabb parancsnokság figyelmét, amely kitüntette őt a Szentgyörgy-kereszt mind a négy osztályával. Egyedülálló volt az a kitüntetés egy zsidó számára, aminthogy egyedülálló volt az a tény is, hogy Trumpeldor mint főhadnagy szerelt le sebesülése után.

Hősi multjának köszönhető, hogy az orosz-japán háború után felvették a petrográdi egyetem jogi fakultására. Ezzel az idővel kezdődik életének második és a zsidóságra nézve fontosabb periódusa. Petrográdban ismerkedik meg a zionizmus

Nagyon dicséri Franz Steinert, a mesterét, aki iránt különös hálával viseltetik. Nemesek kitűnő pedagógus, hanem csodálatraméltó ember, akinek türelme határtalan és szívóssága példátlan.

Nem fontos számomra, — mondja — hogy ki mit tart felőlem, a legfontosabb, vajjon Franz Steiner meg van-e velem elégedve.

Még egy ária, megénezi óráját és nagy lelki-nyugalommal szól!

— Rendben van, most már szünet, ki kell Währingbe utaznom.

A művész ugyanis ma a Volksoper-on kívül ott is énekel. Nem takarékoskodik a hangjával. Az indiszpozíció csak akkor jön, amikor a művész már világhírű.

A vén gazember

(Irtá Mikszáth Kálmán, színpadra alkalmazta Harsányi Zsolt. Bemutató a Magyar Színházban)

Mikszáth írásainak minden egyéni bájától és különös zamatjától fosztotta meg Harsányi Zsolt a „Vén gazember”-t, amikor szerencsétlen kézzel és kevés művészi ihlettel színpadra alkalmazta. A meg-látásoktól és jellemző erőtlől duzzadó, megkapóan bájos és megbocsáthatóan szentimentális Mikszáth-regényből sablonos, harminc év előtt érzélgős színpadi história lett Harsányi Zsolt kezében. Harsányi Zsolt nem hamisította meg Mikszáthnak egyetlen sorát sem, csak valahogy a himpört törülte le róluk. Az előadást nagyon befolyásolta a színpadi szerző főmunkája és a legtöbb szereplő kelleltlenül mozgott a színpadon. Könyves Tóth Erzsai a baronessz szerepében elsőrangú alakítást nyújtott. Neki köszönhető a premier sikere.

Bár a bárókisasszony túlidealizált valóság-tulalakja szokatlanul nehéz feladat elé állította, művészi intelligenciája és kifinomult játékmódora el tudta találni a legmegfelelőbb hangot és gesztust és egyetlen egyszer sem esuklott a hangja az anynyira kézenfekvő alpátosba és hamis szentimentalizmusba. Mellette Mihályffy produkált kiváló eredményt a vén gazdatiszt szerepében és újra tanúságot tett kiváló jellemzők színjátszásáról. A többi szereplők túlságosan érezték a szerepük nyűgét, nem tudtak pezsgő életet önteni alakjaikba és vértelenül, valóság-tuléntlenül mozogtak a színpadon. Izsó Miklós kis szerepében szép alakítást produkált.

(J)

gondolatával, az új zsidó mozgalom céljaival. Trumpeldor most már nyitott szemekkel látja, mit jelent Oroszországban zsidónak lenni, látja milyen meddő és céltalan volt a az a küzdelem, melyet eddig folytatott s amelynek oltárán bal karját áldozta fel. Egyszerű, őszinte szívének egész lendületével fordul a megtalált új igazságok felé és határtalan szeretet ébredt fel benne az elnyomott zsidóság és az elárvult Palesztina iránt. Trumpeldor nem állott meg a pusztá lelkesedésnél, ő a tettekben élt.

Egyetemi tanulmányainak elvégzése után el-hagyta Oroszországot és Palesztinába költözött. Daganjában telepedett meg, mint egyszerű munkás és tevékenységével nagyban hozzájárult a kövaca fölvirágoztatásához. Itt a csöndes alkotó munka között feltalálta lelke elvesztett nyugalalmát és visszanyerte jövőben való hitét.

A világháború kitörésekor Trumpeldornak el kellett hagynia Palesztinát. Alexandriába ment, ahol Jabotinszkivel együtt megteremtette a később, oly híressé vált zsidó légiót, amelynek vezetője Patterson ezredes az elragadtatás melegségével emlékezik vissza ma is Trumpeldor kapitány csodálatos hősiességére. Gallipolinál a félkaru kapitány az utolsó közlegennyel egy sorban olyan halálmegvetéssel küzdött, amely már maga is záloga volt a biztos győzelemnek. Bajtársai babonás tisztelettel néztek fel rá és a csüggedés óráiban tőle várták a biztatást. Ő pedig rettenthetetlen, szemébe kacagva a halálnak, mindig a legelső sorban harzdott s a legelső golyóáporban, a morogtatás nehéz óráiban sem vonzotta el derűs nyugalalmát, bizakodó ölnyét. A nyílt, szentől szembe fordított halál megkegyelmezett neki.

Később a galipoli-i zsidó batisilloa parancsnoka lett és ebben a minőségében bebizonyította, hogy milyen engedelmes tud lenni mint alárendelt, épp oly ügyes és határozott mint parancsnok.

Trumpeldor neve fogalomná lett. Nem csak a zsidó világban, de az angol közvélemény előtt is kevés olyan népszerű név volt, mint a Trumpeldor neve. Az ő végtelen szeretetének az új ország iránt és rettenthetetlen bátorságának nem kis része

LEGUJABB

Jorga tárgyalt Maninval

Bukarest, március 17. Jorga és Maniu hosszabb eszmecsere-t folytattak egymással a politikai helyzetről. Politikai körök ennek nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert a két politikus már több mint egy éve nem tárgyalt egymással közvetlenül.

Államosítják a magániskolákat

Bukarest, március 17. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter a magániskolák reformját készíti elő és a javaslatot még az ülészak folyamán a parlament elé terjeszti. A miniszter valamennyi magániskolát államosítani kívánja és amelyek ebbe nem egyeznek bele, azoktól megvonja a nyilvánossági jogot.

Anglia üdvözli a független Egyiptomot

Kairó, márc. 17. Az önálló Egyiptom első parlamenti ülésének megnyitására Fuad király üdvözlőtvératot kapott György angol királytól. Macdonald angol miniszterelnök üdvözlő sürgönyt küldött az egyiptomi kormánynak és parlamentnek. Táviratában üdvözli az egyiptomi nemzetet, amely Fuad király uralma alatt modern és liberális alkotmányhoz jutott és most első ízben képviselteti magát a széleskörű népszavazásra alapított parlament által.

Svédország is elismeri a szovjetkormányt

Stockholm, márc. 17. Hivatalosan közlik, hogy szombaton aláírták a Svédország és Szovjetországi közötti gazdasági szerződést. A svéd kormány elhatározta, hogy a szovjetet de jure elismeri. A svéd-orosz kereskedelmi szerződést, amely a legfőbb vámkedvezmény elvére alapszik, legközelebb a svéd parlament elé terjesztik ratifikálásra. A tárgyalások alatt Svédország kifejezte azt a kívánságát, hogy nyomban megkezdjék a diplomáciai és konzuli összeköttetés berendezését.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hírdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zeigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bérkereskedésében.)

van abban, hogy a történelmi Baltour-deklaráció megszületett.

Az orosz forradalom kitörése után Trumpeldor ismét Oroszországba ment, hogy az angol kormány megbízásából zsidó légiót toborozzon. Tervét azonban a kommunista forradalom kitörése megakadályozta. Trumpeldor visszatért Palesztinába és itt véghez vízi legnagyobb tettét: megteremtí a zsidó uttörők, a chalucok szervezését. Ő a chalucgondolat szülője. Eletevel példát mutat arra, mit jelent az chalucnak lenni. Nappal utakat épített, köveket tört, mocsarakat száritott, éjjel pedig ébren virrasztott fegyverrel kezében, nehogy az arabok megtámadják a kolóniát és lemészárolják az alvó embereket.

E csöndes munka közben lepte meg a hír, hogy a beduinok megtámadták Palesztina legészakibb kolóniát és a maguk számára követelik a földet, amelyek zsidó verejték keltett új életre. Trumpeldor a veszélyeztetett Galileába siettetett. Tel-Chaj virágos lankáin dolgozott társaival együtt, amikor egy beduin banda az éj leple alatt megtámadta a kis kolóniát. A zsidó munkások hőiesen védekeztek s az óriási túlerő nem is tudott arról lenni fölöttük, de elragadta a legjobbat közülük. Trumpeldor kapitányt. Már két golyó járta át testét, de ő sebeit elfádvá, félkarjával tovább küzdött. Társai felemelték és biztos helyre vitték a halálos sebesültet, akinek utolsó szava még ma is megremeget minden palesztinai zsidó szívet. Ő volt az, aki évszázadok óta elsőnek mondta ki Palesztinában a megváltó szót: „Jó meghalni a hazáért”.

Halála után híre és neve egyre nőtt. A palesztinai zsidó munkásság legnagyobb szervező-tét róla nevezte el és a hely, ahová eltemették, szándokhely lett, ahova ádár 11-én ifju zsidó férfiak és nők vándorolnak, hogy áldozzanak a hős emlékének. A nép ajkán pedig dalok keletkeznek, szívvel fakadó énekek, amelyek élnek és élni fognak mindig, amíg fiatal zsidó férfiak és nők fognak dolgozni Erec Jisraeiben. A palesztinai meszőkön élni fog a dal: „Galileában, Tel-Chajban hullott el József a hős...”

Jehuda Mátyás

Roth cipész Cluj, Szép-u. 2 (Gólya-nagyáruház mellett)

Bá

BB

aiával... és Mania hozza... mással a politikai... nagy jelentőséget... kus már több mint... közvetlenül.

iskolákat

ghelesou közokta-... lók reformját ké-... az állásuk folya-... A miniszter vaia-... kívánja és ame-... zoktól megvonja a

Egyiptomot

lló Egyiptom első... kor Fuad király... angol királytól... üdvözölő sürgönyt... és parlamentnek... nemzetet, amely... és liberális al-... zben képviselteti... alapított parla-

ovjeltkormányt

retelenen közik... ország és Szov-... szerződést. A... y a szövjetet de... reskedelmi szer-... dvezmény elvéa... rlament elé ter-... sok alatt Svéd-... t, hogy nyoma-... és konzuli össze-

Kelet részére hir-... Blum Zsigmond, (leki-u.) 4. szám. (kereskedésében.)

Baltour-deklaráció

e után Trumpel-... gy az angol kor-... obozozzon. Tervét... a hitérése meg-... t Palesztinába és... megteremti a... chalu-... mutat arra, mit... utakat épített,... éjjel pedig eb-... nebegy az ara-... lemezárólják az

pte meg a hir,

Palesztina leg-... zámára követelik... feltett új életre... leába siettetett... társaival együtt... eple alatt meg-... ankások hősiesen... is tudott urrá... jobbat közülök... golyó járta át... arzával tovább... s helyre vitték... sava még ma... i zsidó szívét.

mondotta ki Pa-

ghalaj a házdért".
egyre nőtt. A
gyóbb szervező-
hová eltemették,
l-én ifja zsidó
y áldozanak a
ig dalok kelet-
nyeljek élnek és
sidó férfiak és
ben. A palesz-
Galileában, Tel-

huda Mátyás

ellett)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztik: Glszkulay János és dr. Marton Ernő.

Feladás szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei felévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Purimi ajándék

Kétszáz lej értékű könyvet kap ingyen az Uj Kelet minden előfizetője és állandó olvasója.

Table with 2 columns: Book title and price. Includes titles like 'Agnon: És a megdőbbedt kiegyenesedik', 'A 13 Rubinsohn', 'Glszkulay: Tamár', etc.

Ezt a hatszáz lejes sorozatot négyszáz lejért (és portó) szállítja az Uj Kelet könyvosztálya, mely e páradan kedvezményt purimi figyelmességül kizárólag az Uj Kelet előfizetőinek és állandó olvasóinak tartja fenn. A megrendelésnél jelezni kell az előfizetés számát, illetőleg a bizományos nevét, akiktől az olvasó a lapot kapja. A kedvezményes szállítás bezárólag március 20-ig történik.

Befejeződtek a román-magyar tárgyalások. Bukarestből jelentik: A román-magyar tárgyalások a napokban befejeződtek és a legközelebbi napokban aláírják az egyezményeket. Wodianer meghatalmazott miniszter, a magyar delegáció vezetője, e hét folyamán elutazik Bukarestből.

Gritta prefektus a vasárnapi tüntetésekről. Vasárnap éjjel ismét tüntetések voltak Chujon. A tüntetések ügyében munkatársunk ma felkereste Gritta Ovidius rendőrprefektust, aki a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki: — A diákok tegnap este nagy számban jelentek meg a román színházban, ahol két kittingő művész, Aagata Barzescu és Manolescu vendégszerrepelt. Tizenkét órákor, amikor véget ért az előadás, a diákok a két vendégszereplő öltözékének ablaka alá vonultak és ott szimpátia-tüntetést rendeztek. Ez a manifesztáció majdnem egy órát tartott, miután azonban erről sem a rendőrségnek, sem a hadseregparancsnokságnak tudomása nem volt, felszólítottam az utcaán csoportosulókat, hogy oszoljanak szét és menjenek haza. A többszöri felszólítás ellenére a diákok nem voltak hajlandók eleget tenni a rendelkezésnek és felvonulást rendeztek. A tömeg két részre oszlott: az egyik részük a Piata Unirei felé vonult, ahol csendőrségi és rendőrségi kordon fogadta őket, a másik részük a str. Gogalnicianun lévő református gimnáziumhoz vonult, amelynek tornatermében a zsidó gimnázium cserkészzei báljukat tartották. A bált igyekeztek megzavarni azzal, hogy a mulatozók közé az ablakon keresztül köveket dobáltak, azonban a rendőrség és csendőrség idejében a helyszínén volt és a tüntetőket szét-szarta. Az egész tüntetés rövid lefolyású volt, a rendőrség és csendőrség teljes egészében biztosította a rendet. Nyolc letartóztatás történt. A letartóztatottakat átadom a hadbírósnak a 4. számú statáriumrendeletre való hivatkozással.

Választások a Chevra Kadisánál. A cluj-i ortodox zsidó szentegylet vasárnap délután három órákor tartotta meg Str. Filipescu 1. alatti helyiségében a választásokat. Tíz frakció indult a választási harcba. A gyűlést Farkas Izsák nyitotta meg. A választások eredménye a következő: Elnök Grünfeld Aselm, első gondnok Dávid Ábrahám, második gondnok Indig Mór, harmadik gondnok Izrael Filöp, gazda Fischer Manó, pénztáros Sole Simon, ellenőr Ernster A. József. Tanácsnokok: Tischler Mór, Schwartz Ignác vállalkozó, Wertheimer Miksa, Fruchter Jenő, Wohl Samu és Simon József.

Negyedmilliárdos alapítványt tett a Ganz-Danubius-gyár. Budapestről jelentik: Klein Ferenc, a Ganz-Danubius Rt. igazgatója fiatal feleségének tragikus elhunyt alkalmából hatszáz Ganz-Danubius részvényt letétbe helyezett alapítvány céljára, amelyből a Ganz-gyár tisztviselőinek, munkásainak és azok gyermekeinek jólétét előmozdító intézményeket fognak létesíteni. Az alapítvány, amelynek szervezetét a Ganz-Danubius igazgatósága, valamint a tisztviselők és munkások egy-egy képviselője fogja megállapítani, ezidőszent több mint negyedmilliárd korona értékét képvisel.

Nagy újságírók kis újságot irnak. A 22-iki, szombat esti újságíróbálnak egyik kedves meglepetése lesz az a miniatűr-újság, amellyel a bál rendezőse a vendégeknek kedveskedik. Ez a kis lap, amely felülemelkedik minden politikán, teljesen olyan beosztású lesz, mint a nagy napilapok, meglesz minden rovata, lesznek érdekes hírei, tárcája, vezércikke. Kolozsvár legkitünőbb újságírói írják ezt a kis lapot legalább olyan ambícióval, mint amilyen ambícióval szerkesztőségeikben dolgoznak, mert azt akarják, hogy a sajtó munkásainak a bálja minden tekintetben és minden formában feledhetetlen emléke legyen azoknak, akik az ideai farsangot végigtáncolva most hangulatosan és szépen el akarnak búcsuzni Karneváltól. Méltó befejezése lesz az újságírók bálja a farsangnak, Csillóság, Hangulat, Jókedv, Gondtalanság már előre bejelentették részvételmüket. Ok lesznek a bál fő-fővédnökei és az ő jelenlétük biztosítja a bál sikerét. Erdély minden városából a védnökök hosszú sora jelentkezik, az a névsor, amely az újságíró-bál védnökeinek névsora lesz, magában foglalja majd Erdély minden előkelő reprezentánsának a nevét. Csak számozott meghívók felmutatása mellett jelenhetnek meg a bál vendégei, éppen ezért akinek még meghívója nincs, forduljon Walter Gyula főtájkárhoz, strada Regina Maria 35.

A KEREN KAJEMET LEJISZRAEL KÖZLEMÉNYE
Március 16-22.
A Purim-gyűjtés hete!
Aki megváltja a slachmoneszt, az Erec Jiszrael földjét váltja vissza!
Parim hete Erec Jiszraelé!

Mikor indul hajó áprilisban Palesztinába? A bukaresti Palesztina-hivatal távirati jelentése szerint április ötödikén a Fabre Line „Madonna” nevű hajója indul Palesztinába. A harmadosztályú kabin ára 3500 lej, harmadosztályú közös hálóterem 2800 lej. Elsőosztályú kabin 12.800 lej. A jegy árában a szigorúan ortodox kóser élelmézés is benne van. Azok, akik e kiránduló hajót igénybe akarják venni, rendeljék meg a kolozsvári Palesztina-hivatalnál a jegyüket. (Calea Regele Ferdinand 48.) A visszautazók részére, amennyiben legalább ötven kiránduló lesz, a „Romania” hajón kedvezményes jegyet biztosítanak.

A cseh repülőipar kiállítás. Prágából jelentik: A harmadik aeronautikai kiállítást június elseje és kilencedike között tartják meg Prágában.

N. Tessitori Nóra szavalóestje. A vármegyeház zsutolt nagyterme előtt adott elő vasárnap este Tessitori Nóra, Erdély előadóművészetének kiváló reprezentánsa a kolozsvári szakszervezetek kulturbizottsága által rendezett estélyen. Ligeti Ernő könnyed és komoly előadást tartott a szocialista költészet pszichológiájáról, majd Tessitori Nóra aszonny lépett a pódiumra és halatlan intelligenciájával, csodálatosan zengő és tartalmas organumával utólrhetetlen művészetével Vörösmarthy, Petőfi, Ady, Babics, Mécs László, Várnay Zseni, Gábor Andor és Kassák Lajos legértékesebb verseit interpretálta. Hatalmas kulturmunka volt, amit a kiváló előadóművésznő végzett, megismertette a proletáriródalom gyöngyeit a munkássággal, de élvezetes estélyt szerzett azoknak is, akik a szocialista költők műveit ismerték, mert előadása több volt egyszerű utánérzésnél, külön önálló művészet volt, tele szívvel, szinnel, ragyogó nagy tudással. A közönség lelkesen tüntetett Tessitori Nóra mellett és hálás tapsokkal jutalmazta a Tárca Bertalan és Útő Lajos karnagyok vezetése alatt működő Gutenberg és Egység munkáspalárdákat is.

Varrótűt találtak a szívében. Budapestről jelentik: Fehérváry Lajos hatvanéves újságíró a napokban hirtelen meghalt. A határozati orvos, minthogy Fehérváry nem állott orvosi kezelés alatt, a halálesetet bejelentette a rendőrségnek, amely elrendelte a holttest rendőrorvosi boncolását. A boncolás óriási meglepetéssel járt, mert bár a holttesten semmiféle külső sebesülés nem volt, a szívében öt és felcentiméteres varrótűt találtak, amely Fehérváry gyors halálát okozta. A rendőrség megindította a nyomozást a rejtély megoldására.

Baleset érte az angol trónörökösét. Londonból jelentik: A walesi herceg sétalovaglás közben leesett lováról. Arcán és mindkét karján megsérült és sok vért vesztett. Állapota azonban nem életveszélyes. Könnyebb agyrázkódással Londonba vitték.

A kolozsvári Aviva Bialik-délutánja. A kolozsvári Aviva-csoportok tegnap, vasárnap igen sikeresült Bialik-délutánt rendeztek. Bialik költészetét Weinstein Széri ismertette igen komoly felkészültséggel. Az előadás illusztrálásában az Avivalányok vettek részt, bizonyítékát adva ezzel annak a komoly kulturmunkának, amelyet a kolozsvári Aviva megalakulása óta végez. A Bialik-előadás a harmadik illusztrált kultúrelőadása volt a kolozsvári Avivanak.

Megbízható, elsőrendű kóser husvétibor máris kapható literenként 12 lejért, nagyobb vételnél árkedvezmény. Friedl Lajosnál, Str. Caseanu (volt Györgyfalvi-utca) 5.

Pellé tábornok meghalt. Párisból jelentik: Touloni jelentés szerint a háborúból ismert Pellé tábornok meghalt.

Jugoszláviában bevezetik a rádiót. Belgrádból jelentik: A postaügyi miniszter elhatározta, hogy áprilisban megkezdő Jugoszláviában a drótnélküli távirók kiépítését. Számos állomást fognak építeni az ország különböző pontjaiban.

Vas- és fém munkások kongresszusa. Vasárnap délelőtt tíz órákor tartotta a romániai vas- és fém munkások szövetsége kongresszusának első ülését a Redut nagytermében, amelyet Bernau, a szövetség központi elnöke nyitott meg. Üdvözölte Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Magyarország és Svájc vas- és fém munkásainak kiküldöttjeit, akik rövid beszédekben köszönték meg az üdvözlést. A második napon szintén Bernau elnökölt, vita alá vették a szövetség részletes évi jelentését. A vitában többen vettek részt. A kongresszust kedden folytatják.

Huszadikán indul Bécsbe a román delegáció. Az „Indrumarea” jelenti, hogy Ducea külügyminiszter utasítására a bécsi konferenciára 20-án indulnak a román delegátusok. Holnap a miniszterelnöknél értekezletet tartanak a delegátusok és átveszik az instrukciókat. Ez alkalommal megszövegezik azt a tiltakozó deklarációt is, amelyet Rascanu, a román delegáció vezetője fel fog olvasni, ha az oroszok Besarabiára igényt fognak támasztani.

Stinnes nagy üzleti szabadalma Oroszországban. Berlinből jelentik: Hugo Stinnes a nagy orosz naftaszindikátussal egyezséget kötött. E szerint a Stinnes cég az orosz benzín és kenőolaj egyedüli elárúsítója Németországban, Csehszlovákiában és Skandináviában.

A Feingold cég nagy veszteségei. Budapestről jelentik: A francia frankot alátámogató angol-amerikai akció a kontreminörök nagy részét katasztrófába döntötte. Legnagyobb veszteségei Feingold Gyula ismert tőzsdejáratkosnak voltak, aki néhány millió francia frankkal van érdekelve.

Április 23-án nyílik meg a londoni vásár. Londonból jelentik: A brit birodalmi kiállítás valószínűleg április 23-án fogja ünnepélyesen megnyitani a király.

Doktorráavatás. Szombaton délben avatták a cluj-i tudományegyetemen Eisler Melittát, dr. Eisler Mátyás főbbi leányát és Teichmann Aladárt az összes orvostudományok doktorává. Mindkét jelölt doktori disszertációja méltó feltűnést keltett az egyetem tanárai körében.

* Alabástromfehér arcod, kezéd bőre, Ha Kaiser-Boraxot keversz a fürdőibe. * Kopro! csokoládé-hashajtó a béműködést a legkellemebb módon szabályozza.

Bákiruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Gzink

KÖZGAZDASÁG

 # Importadó Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel szejm legközelebb törvényjavaslatot fog tárgyalni, amely szerint a külföldről importált áruk után a rendes behozatali vámon kívül külön importadót is kell fizetni. Az eredeti terv az volt, hogy külföldi cégek, akiknek Lengyelországban képviseleteket tartottak fenn, külön adóval rovasanak meg. Ezt azonban a külföldi represszáliákra való tekintettel elejtették.

A mai valutapiac

A hétfői nyitás a francia frank javulásán kívül semmi újat nem hozott. A piacon gyenge forgalom mellett az áruk a következőképpen alakultak: osztrák korona 374-375, magyar korona 380-410, cseh korona 547-549, svájci frank 32-80-32-95, francia frank 8-70-8-85, dollár 188-189-5, font sterling 814-817, olasz líra 8-07-8-12, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac március 17-én:

Bukarest. Devizák: Páris 900, Berlin — London 818, Newyork 190, Róma 825, Zürich 33-10, Bécs 27, Prága 551, Budapest 22, Varsó —

Bukarest. Valuták: Napoleon 720, márka — leva 130, török líra 95, font sterling 805, francia frank 385, svájci frank 33 00, olasz líra 800, drachma 290, dinár 230, dollár 189, lengyel marka 22, osztr. korona 27-5, magyar korona 22, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 130-130, Amsterdam 214-5-214-5, Newyork 578-5-578-5, London 2478-5-2478-5, Páris 27-75-28-00, Milano 2470-2465, Prága 1668-75-1668-75, Budapest 83-5-83-5, Belgrád 712-5-712-5, Bukarest 305-305, Varsó —, Bécs 81-5-81-5.

 # Hányan állítanak ki a prágai mintavásáron? A március 16-tól március 23-ig tartó VIII. (tavaszi) mintavásáron kiállítók száma meghaladja a háromszázat. Az emelkedés úgy a bel-, mint a külföldi kiállítók terén igen jelentékeny. Ennek több oka van. Először is az a körülmény, hogy Csehszlovákia túl van a stagnáción és számos megerősödött cég és üzem járult az eddigi

kiállítókhoz, másodsor pedig az a tény, hogy a csehszlovák ipar a németországi aranyárakra alapuló ártörvény következtében mindegyre versenyképesebb lesz. Az eddigi statisztikai összeállítás szerint a belföldi kiállítók száma 7, a külföldieké 9 százalékkal emelkedett.

SPORT

Cluji eredmények. Victoria—CFR 6:1 (2:0). A szezon első bajnoki mérkőzése a téli időjárás miatt mérsékelt érdeklődés mellett zajlott le. A Victoria Barabás nélkül, aki Temesvárra távozott, a CFR Kinizi, Ujfalvi és Maksai nélkül ment a küzdelembe, de a második félidő közepéig így is egyenlő ellenfélnek bizonyult. Az első félidőben, szezon kezdetén meglepő, gyors tempójú játék, hol a CFR, hol a Victoria kapuja van veszedelemben, de a résen álló védelmek — bár kissé erőszakosan — minden támadást pariroznak. A CFR-nek kétszer is nyílik alkalmja a vezetést megszerezni, de a belső csatárok a legbiztosabb zicereket is kiaknáztalanul hagyják. A Victoria csatársora, Fazekas centerhalf okosan osztott lapdáival, szép támadásokat vezet a CFR kapuja ellen. Ezek eredményeképpen, a 20-ik percben, Istvánffy II. a tévőző CFR becek között védhetetlen gólt lő. — (1:0). A 35-ik percben Baga öngólt vét (2:0). A félidő végén a CFR van frontban, két kornert ér el, Tusson beadását Krisztofiér közel üti el, a megítélt tizenegyet Végh I. nem tudja értékesíteni. A második félidőben a CFR lelkesen küzd a kiegyenlítésért.

A kilencedik percben szabadrugás a Victoria ellen, amelyet Végh Kami a felső sarokba lő (2:1). Nemsokára a Victoria Istvánffy II. révén újabb gólt ér el. Ettől kezdve a CFR visszaesik és teljesen kiszolgáltatja magát az ellenfélnek. A Victoria Istvánffy I. (2) és Mattauca (1) révén könnyűszerrel éri el további góljait. A Victoriában Cipicán válogatott formát játszott ki, kivéve Fazekas és Molnár váltak ki. A CFR-ből a két Végh testvér érdemel említést. — Nagy Lajos nagyszerepen bíráskodott.

KMTE—Unio II. o. bajnoki elmaradt.

Victoria II.—Haggibbor II. 3:1 (2:1). Bíró: Winkle.

Vidéki eredmények. Oradea-Mare. NAC—NSC 9:0 (3:0). Törekvés—Makkabea 9:0 (4:0). Timisoara: Unirea—Spárta 2:0 (0:0). Kadimah—Patria 1:0 (1:0) bajnoki. AAC—TAC 2:2 (1:0) barátságos. Kinizi—ATE 2:2 (2:2) barátságos.

Arad: AMTE—CFR. Piski 10:1 bajnoki Gloria CFR—Olympia 2:1 (1:1).

Budapesti eredmények. MTK—Vasas 4:2 (3:2). Az MTK. nehéz küzdelem után győz. Zugló—FTC 2:0. (1:0). A magyar főváros sportszencziója. III. Ker.—UTSE 5:0 (2:0). KAC—33 FC 2:0 (0:0). BTC—Törekvés 1:0 (1:0). UTE—VAC 1:0 (1:0). Fischer kapus megsérült.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. Dezső, Lugoj. 1. Ön azt írja, míg mi elriasztó statisztikákat közlünk a palesztinai munkanélküliségről, bánáti földművesek és resinai gyári munkások pénzt küldenek haza, sőt kedvező híreket is az ottani kereseti lehetőségekről. De ugyanez — írja ön — a bevándorolt zsidó munkások nem tudnak elhelyezkedni. Nem tartjuk valószínűnek, hogy ezek a hírek komolyak lennének, de ha mégis, akkor ennek csak az a magyarázata lehet, hogy ezek a munkások már régebben, vagy pedig illegális uton jutottak ki. Elhelyezkedésük azért volt könnyebb, mert redukált igények mellett is vállalkoznak munkára, míg a zsidó munkások magasabb életstandardjának megfelelő béreket akar. Palesztinában is megvan az állami munkaközvetítő hivatal, akárcsak Angliában vagy Svájcban, amely ügyel arra, hogy egyetlen külföldi munkás se kapjon bevándorlási engedélyt, amíg belföldiek munka nélkül vannak. Az illegális beszivárgást azonban a legnagyobb ellenőrzés mellett sem lehet megakadályozni. **2.** Forduljon az Erdélyrészi Palesztinahivatalhoz (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.), amelynél főlegesen érdemekre hivatkozni, mert mindenkinek készséggel ad pontos felvilágosítást. **3.** Levélben bővebben.

G. Andor Satumare. 1. Azoknak, akik tanulmányaik folytatására Amerikába utaznak, semilyen kauciót nem kell letétbe helyezniük. **2.** Sajnos, nem ismerünk egyetlen ilyen intézményt sem. Forduljon a bukaresti konzulátushoz, amely okvetlenül közölni fogja valamelyik felsőiskola címét és a többi kérdéseire is megfelelő felvilágosítást fog adni. De előre figyelmeztetjük, hogy csak úgy kap utlevelet, ha katonai ügyét teljesen rendezte.

M. Dezső, Acas. 1. A törvényből világosan megállapítható, hogy a községeknek nincs joguk pótdót kivetni a szeszitalokra. **2.** Levélét áttettük a Vendéglősök Ipartársulatához és kértük, hogy ügyében sürgősen intervenciót adjon. Az eredményről hivatalos értesítést fog kapni. **3.** Előfizetési díját a kiadóhivatal megkapta.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás

Kölcsönintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara

II., Piata Traian 2. szám. Sürgőncim: Albala Timisoara-Fabrica Interurban telefon 60

Ha művészi kivitel!

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárneiyre es leki als sajnálja az utat meg a

SZÉKELY ES RETI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RESZV.-TARS. butortérmest sztalosok furnirszükségeiket legolcsóbban ut szerezhetik be

Prima

bácskai

kender

Kapható: Havas Dezső Timișoara

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

Kóser husvétii erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Szerda: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd: A Lubinszky-együttes bucsu vendégjátéka. — Bérletszűnetben.

Szerda: Sultana. Operette újdonság először. Premier-bérlét 47.

Csütörtök: Sultana. Másodszor. Napibérlét 102. C.

Péntek: Sultana. Harmadszor. Napibérlét 103. A.

Szombat délután 3 órakor: Az Uferini illuzionista-csoport vendégjátéka. Esti helyárrakkal.

Fél 6 órakor: Az Uferini-csoport vendégjátéka. Esti helyárrak.

MOZGÓK MŰSORA

Kedd, március 18.

Select-Mozgó: *Bölcs Náthán.*

Uránia-Mozgó: *A briganti.*

Apolló-Mozgó: *Páris csöcseléke* II. rész.

SCHICHT "SZARVAS" VEDJEGYŰ SZAPPAN

A MULT JELENKOR ÉS JÖVO LEGJOBB SZAPPANA

Képviselet: Hienz ügynökség, Cluj

FÉRJEMNEK IGAZA VAN csakis

TEÁSKANNA VÉDJEGYŰ TEA vásárolok,

kitünő aromája és kiadósága miatt

TEÁSKANNA VÉDJEGYŰ TEA csakis eredeti csomagolásban Teáskanna védjegyű felirással valódi. Kapható minden fűszerkereskedésben.

Előírások

hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWALD JAKAB

bádógaruüzeme, Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38 (v. Széchenyi-tér). Alapítva 1890 (saját ház)

ספרים האנגרונים

DETAIL / ANGRO

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyancsak gyapju és selyem nagy és gyermektabletták gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és vizonteladók nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő áruért a pénzt visszaküldöm.

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piata Unirei 14.

Telefon 431.

Mircea Voda S. A. București

12 / Bulevardul Domniței / 12

Budai föld (caolin) fehér, darabos, őrlött

/// Színes földfestékek és francia okkerek ///

Nagyraktár. Prompt kiszolgálás. Kívánatra mintázott árajánlat

"LEBEDA"

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gwapotstb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant, matracot, párnát és mindennemű ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszört, disznószört, kecskeszört, gyapjút, tollat, africés Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.

Telefon 515

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legjobb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

"ASTRA"

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Sürgöncim: Vagonastra Arad * ARAD * Telefonszám 694 és 900

Motorosztály: Autobuszok közötti használatra, fűrdőtelepek részére, városok közötti forgalomra. Teherautókat kardan vagy lánchajtással, három tonna hasznos teherbírással. Tartányautókat benzín, petróleum és olaj szállítására. Úrtartalom 3550 liter. Benzínmotorok, teljesítmény 6, 14, 45, 60 és 90 HP. Precíziós esztergápadok Withworth, vagy milliméteres csavarmentek vágására berendezve. Csucstávolság 1000-1200-1600 mm. Excenterprések kilengés 30 mm. Nyomóerő 8 tonna. Automobilalkatrészek mindenféle rendszerű személy- és teherautókhoz. Benzínmotoralkatrészek mindenféle rendszerű benzínmotorokhoz

Gyártmányaink eredeti gyári áron beszerezhetők az alábbi bizományi raktárakból:

ARAD: Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat, Strada Alexandri No. 6.

BRASOVAN: „Sylvania” Műszaki RT., Piata Boilor No. 7.

CERNAUTI: „Mecano” S. A., Piata Unirei 9.

CLUJ: Blaga Emil, Piata Stefan cel Mare 3.

LUGOJ: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.

ORADEA-MARE: „Economia” Ipari és Kereskedelmi R. T., Piata Mihai Viteazul No. 1.

SATMAR: Princes Testvérek Vasöntöde és Gépgyár R. T.

TARGU-MUREȘ: Biró Endre okl. gépészmérnök műszaki vállalata, Str. Ștefan Voda No. 1/a.

TIMISOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorovegasse No. 5.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ **STERNBERG J.** ★ **ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII**

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény.

Eladó egy tizedesmérleg, egy kerékpár és egy két-kerekű taliga. Erzsébet-u. 6. szám.

Kitűnő helyen fekvő egyedül álló műszaki és elektrotechnikai üzletem kibővítéséhez és egy gépjavitóműhely létesítéséhez társat keresek. Szükséges tőke 200.000 lejtel fölfelé. Biztos és rentabilis befektetés. Ajánlatokat kérem „Társ 200.000” jellegűre a kiadóhivatalba küldeni. 6968

Levelezne intelligens falusi lánnyal 24 éves fiatalember. Leveleket Baric János névre a kiadóhivatalba kér. 6962

Eladó Săcueni-Székelyhídon, Biharmegyében, piactéren egy három üzlethelyiséggel 15 szobás lakással bíró emeletes ház. Értekezni Fenyvesi Ferencnél, Mezőtelegden. 6964

Vetőmag Hirsch Lajos nuszalau (Apanagyfalu), jud. Sălaj, Solnocoboca, gazdaságában eladó, amíg a készlet tart prima tavaszi búkkönyvmag 1/4% zabkeverékkel és bőtermő zárt-toku kékmák. 69 9

Héber nyelvkönyvek:
Ráth: Héber-magyar nyelvtan (Sfath Amenu) ára 70 lej. Hazivan [képes ABC] ára 40 lej. Weinstein: Sichon [héber társalgási könyv magyar vagy német fordítással] ára 60 lej. Menorah füzetek a héber nyelv könnyű elsajátítására, 1 garnitúra 18 füzet, ára 160 lej. Milon sel kisz, Héber-német szótár, ára 160 lej. Menorah [héber-német, német-héber szótár] ára 160 lej. Menorah héber szemléltető táblák 50-60 ábrával, ára 22 lej, egész sorozat [husz tábla] ára 400 lej. Héber elbeszélések gyermekek számára, egy-egy kötet ára 25 lej. Schwilim [héber olvasmányok], egy-egy kötet ára 12-20 lej. Uj Kelet-könyvosztálya.

Hogyan juthat ingyen könyvhöz? Ha öt példányt rendel az itt felsorolt könyvekből, ugyanannak a könyvnek hatodik példányát ingyen kapja. Ez a kedvezmény kizárólag ezekre a könyvekre érvényes: Agnon. És a megörbédett kiegyenesedik (45 lej) S. Alejchem: Leégett nemesek (30 lej) (30 lej) Bin Gorion: József és testvérei (30 lej) Fényes Samu: Jidli első változata (50 lej) Frigyes: A zsidók természetrajza (40 lej) Gorelik: Cion és Golusz (15 lej) Kaczár: Golem (15 lej) Kabbalisták és csodatévők (25) Majrovits: Tóra és Cionizmus (8 lej) Paneth: Utazásom a Szentföldön (8 lej) Sokoiov: Uj zsidó [15 lej] Zeno: ó hária [25 lej] Uj Kelet könyvosztálya.

Pap rkereskedőségét, idősebb, izr. szakképzett munkaszertető erőt elsejére keres H. Bl ch cég Arad. Románul beszélő előnyben részesül. 6957

Első Erdélyreszi Ékszerárugyár

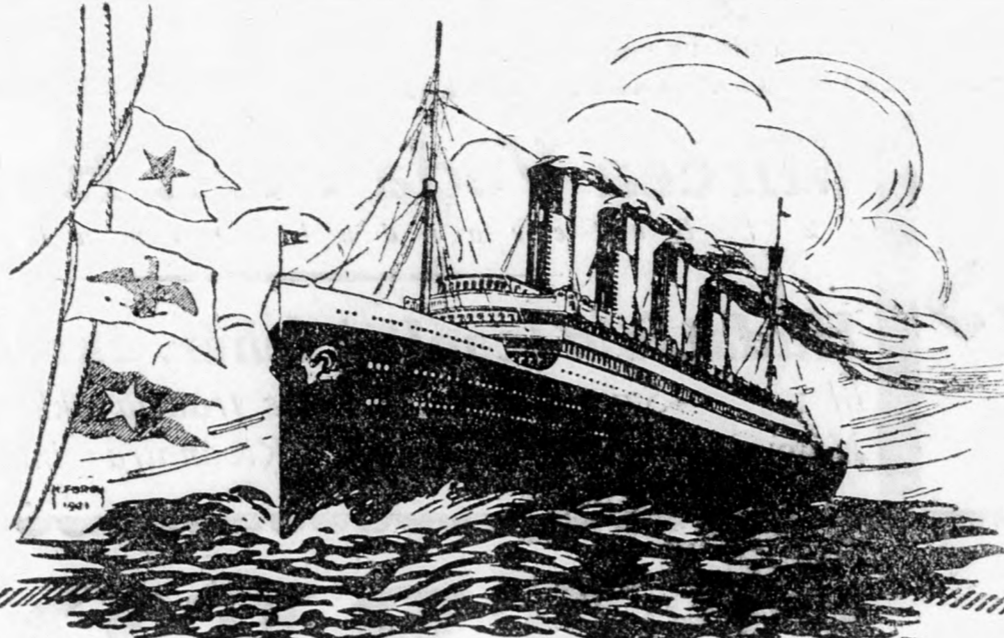
Cluj, Calea Regele Ferdinand 14. szám
Telefon Interurban 2-13 ★ Sărgünyc: Juvara, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogszati arany és forrasztó ★ Arany, ezüst és platina-beváltók

Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kincszési tárgyakkban nagy lerakat.

Osak viszontelárusítóknak!

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMEVAR - NAGYVÁRAD ÉS HALMITÓL.

Hamburg - Amerika - Bréma - Kanada - Antwerpen - Argentína - Cherbourg - Braziliába

KERESZTÜL
A VILÁG LEGHIRESEBB GÖZHAJÓIN

HETENKINT 3-SZORI HAJÓINDULÁSSAL
AMERIKA-ÉS KANADÁBA

GYORS, KÉNYELMES ÉS BIZTOS. A 2-ÉS 3 OSZTÁLY BERENDEZÉSE 2-4 VAGY 6 SZEMÉLYES, KÜLÖN KABINJAIVAL FELÜLMULHATATLAN. ELSŐRENDŰ NÉMET KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS.

PROSPECTUST ÉS HAJÓMENETRENDÉT INGYEN ÉS BERMENTVE KÜLD

N. BRÜCK & CO

BUKAREST, BUDA, VÁRANÁR, HET, TIMISOARA, IJ, JAGOI, STR. CERNATIANI, HERENGAR, E, 112

ROMANIA LEGNAGYOBB HAJÓUGYVÉRSÉGE
DIJTALAN FELVILÁGOSÍTÁS ÚTVELÉL-ÉS VIZUMÜGYEKBE.
LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

CHOCOLAT SUCHARD

ZUM KOCHEN UND ZUM ROHESSEN.

Lampionok, konfetti, szerpentin és álaré állandó nagy raktára. Gyermekjáték-, rövid- és galanterie-áru nagyban és kicsinyben kapható. Gyermekkoscsik és utazóbőröndök teljes kiárusítása. Kérjük kiskati árainkat megtekinteni

Férfi fehérnemű és férfidivatokból nagy raktárt rendeztünk be

feltűnő olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Tsa

v. Lakatos-Áruház

Cluj, Strada Regina Maria 13. (volt Deák Fercac-u.)

A LEGFINOMABB CSEMEGE

KALLA-FÉLE HALKONZERV

Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben

Zsák Zsineg Kötél

HAVAS DEZSŐ TIMISOARA

Ha ősszel termést óhajt,
egy szerezzé már most be a fák, szőlő stb. ápolásához szükséges eszközöket

Kun Mátyas Fia
60 év óta fennálló üzletéből

Cluj Kolozsvár, Cal. Victoriel 2.

GLADYS
ALCOOL VINOS DE MENTHOL
FRANZBRANNMERN SÖSBORSZESZ

„Gladys” sósorszesz ádit,
„Gladys” sósorszesz orsít,
„Gladys” sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Hercezeg Géza vegyészeti gyára Cluj